

חינוך לאור הנרות....

רבי שמואל מליובאוויטש (הרבי המהר"ש) אמר משפט שהתפרסם חיש מהר: "צריך להקשיב למה שנרות חנוכה מספרים". לא די להתבונן ביופי הנרות, אלא עלינו לשים לב ללקח שהם מאלפים אותנו.

אורם הרך של הנרות מוסיף זוהר וברק מיוחדים לקלידוסקופ הצבעים שהוא נוגע בהם. הקירות, הרהיטים ואף נטיות אופיים של האנשים העומדים בקירבת מקום – כל אלה מועצמים על ידי נרות החנוכה. בדומה לכך, שיעורי המנורה משפיעים על כל היבטי החיים – ככל שנקשיב ללהבות המרצדות, כן ירבו התחומים בחיינו המושפעים מכך לטובה.

הנה כמה מן השיעורים שלמדתי מן הנרות:

1. המילים "חנוכה" ו"חינוך" נגזרות מאותו שורש. היוונים פעלו ללא לאות כדי לגרום ליהודים לזנוח את התורה ולשכוח אותה. לאחר תבוסתם היו צריכים להתחיל לחנך מחדש את רוב האוכלוסייה, ובמיוחד את הילדים. אין צורך לחפש רחוק כדי לגלות את הקשר שבין חנוכה לחינוך – קשה למצוא לחינוך דוגמא הולמת יותר מזו של הדלקת החנוכייה. יש מימרה באנגלית האומרת "Children should be seen, not heard", "יש לראות את הילדים, אך פחות נחמד להקשיב להם. ברור שלא איש חינוך הטביע את המשפט הזה. ילדינו הם הנרות שלנו שעלינו להקשיב להם. מן הנמנע להשפיע על ילד ולהעניק לו השראה בלי להקשיב היטב למה שהוא או היא אומרים – הן למה שהוא אומר והן לכוונתו הפנימית.

2. כל מחנך – ובכלל זה הורים ומי שבחרים במשימת הקודש של חינוך כייעודם בחיים – מקבל נרות יפים העשויים מן השמנים הטהורים ביותר. למחנך יש שתי אפשרויות: הוא או היא יכולים להשתדל לשמור על הנרות ולהגן עליהם מהשפעות מזיקות על ידי שמירתם בתוך קופסת הקרטון שלהם; לחלופין הוא יכול להצית את הנרות היקרים, להפיח בהם את להבת החום ואת אהבת מורשתם – וברור שזוהי תהיה בחירתו של המחנך המסור.

3. את הלהבה יש להדליק באמצעות להבה אחרת. בשביל לחנך דור נלהב ליהדות, על המחנכים לייצג את אותן איכויות. מדרך הטבע, ילדים מביטים על מעשינו יותר מאשר הדיבורים שלנו. עלינו להחיות מחדש את התלהבותנו מן היהדות. עלינו להתפלל בכוונה רבה ולעשות מצוות בהתלהבות. יהדות שאבד עליה הכלח לא תצית אש בלבבות ילדינו.

4. אנו מציגים את החנוכייה בגאווה על אדן החלון שלנו. איננו מנסים להסתיר את הגאווה שאנו חשים ביחס למורשתנו עטורת התהילה. באופן דומה, מחובתנו לגדל דור של "חנוכיות חיות" – יהודים הגאים ביהדותם ולא מתביישים להתנהג כיהודים אפילו כשהם הולכים ברחוב, ואפילו במקום עבודתם. ודאי שילדים הגדלים לאור הערכים הללו יגשימו את ייעודם האישי שנתן להם אלוקים ולא יתביישו להוות "אור לגויים". אין ספק שצבא אור זה יגרש את חשכת הגלות ויהיה עד גאה להדלקת החנוכייה בבית המקדש החדש בירושלים, במהרה בימינו אמן.

נר אפשר לכבות,
אך את עצם האור אי אפשר לכבות
התחדשותם וריבויים של נרות חנוכה בכל יום
מלמדים שאסור לו לאדם להיות כזקן שדוּעַך ונגמר.
אלא צריך להתחדש בכל יום.
כל עיקר נפלאות חנוכה,
שאפשר להמשיך אורות גדולים –
עניינים שכרוח- גם כימי חול פשוטים.
(רבי נחמן מברסלב)